

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 05 Ekim 2016
Sayı: 765

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Ülkemiz gençliğinin sorunları ve bu sorunların çözüm yollarının araştırılabilmesi için TBMM içtüzüğünün 104. ve 105. maddeleri ve Anayasa'nın 98. maddesi gereğince bir Meclis araştırması açılmasını arz ederim.

Kadim Durmaz
Kadim Durmaz
Tokat MV Keceeli MV.

Çetin Anıl Kaya
Çetin ENGİN
CHP İstanbul Milletvekili

Mahmut Tural
Mahmut Tural
İstanbul

Muhammed Şahin
Muhammed Şahin
Bursa MV

Özkan Yalın
Özkan Yalın
Heskar

Kemal Beyrek
Kemal Beyrek

Okan Gaytan
Okan Gaytan
Eskişehir

Samir Tekin
Samir Tekin
Ankara MV.

Nihat Altın Kaya
Nihat Altın Kaya

Karim Arslan
Karim Arslan
Denizli

Buse
Buse

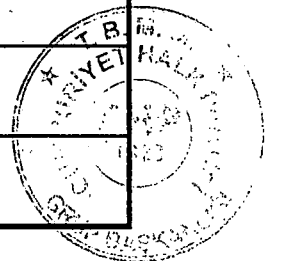
İsmail
İsmail

Faika Kaplan
Faika Kaplan
Hemşire

765. Sayılı Meclis Araştırması Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Melimet GÖKDAG	Gaziantep	M. Gökdağ
Tahsin TARKAN	Kocaeli	Tahsin Tarkan
Mustafa Tuncer	Ankara	M. Tuncer
Bilal Bektasoglu	Giresun	B. Bektasoglu
Ceyhan İngil	Bursa	C. İngil
Ahmet Akın	Balıkesir	A. Akın
Murat Emin	Ankara	M. Emin
Muhammed Erhan	Gaziantep	M. Erhan
Hüseyin TILAK	Aydın	H. TILAK
Ali AKYILDIZ	Sivas	A. AKYILDIZ
Candan YÜCEER	Tekirdağ	C. YÜCEER
Onursal ADIGÜZEL	İST.	O. ADIGÜZEL
Ömer Fethi ÖNER	Niğde	Ö. ÖNER

GEREKÇE

Bilindiği üzere, 1999 yılından beri her yıl 12 Ağustos tarihi Uluslararası Gençlik Günü olarak kutlanmakta ve gençlerin sorunları ile ilgili farkındalık yaratılması konusunda çalışmalar yürütülmektedir.

Nüfusunun % 41.1'ini çocukların ve gençlerin oluşturduğu ülkemizin dünyada ve bulunduğu bölgede teknolojik üstünlük yakalayabilmesi, demokrasimizin sağlıklı bir yapıda işlerliğe kavuşabilmesi ve gerek sanayileşmede gerekse ekonomide güçlü bir konuma gelebilmesi için gençlerimizi eğitimde, sosyal, kültürel ve sportif alanda güçlü donanıma sahip nesiller olarak geleceğe hazırlamalıyız. Yarının karar alıcıları ve ülkemizin en önemli beşeri kalkınma unsuru olan çocuklarımızı ve gençlerimizi bugünkü eğitim sistemiyle plansız, hedefsiz, iddiasız, eleştirel bakış açısından ve yaratıcı güçten yoksun, sorgulamayan, çok yönlü düşünmeyen, araştırmayan, okuma alışkanlığı yetersiz, analiz ve sentez yeteneğinden yoksun bir nesil olarak yetiştirirsek, geleceğimize güvenle bakabilmek ve kayıp yılları telafi etmek mümkün olamayacaktır. Bugün gençlerimizin terör örgütlerinin, uyuşturucu tacirlerinin ve sapkın ideolojilerin tuzağına kolayca düşmesinde de mevcut eğitim sistemimizin rolü yadsınamaz.

Vizyoner ve sürdürülebilir bir gençlik politikasının yokluğu, okul öncesi dönemden yüksek öğretime varıncaya kadarki dönemde araştırmacı ve yaratıcı düşünceyi yok eden ezberci ve tekdüze eğitim sistemimizdeki sorunlar nedeniyle gençlerimizin kendilerini geleceğe ve teknolojik çağa uygun bir şekilde hazırlayamamaları, sınav sistemindeki sorunlar sebebiyle istemedikleri ve yaratıcı olamayacakları bölümlerde okumak zorunda kalmaları ve sonrasında ortaya çıkan mesleki memnuniyetsizlik, yurtların yetersiz ve güvensiz olması, genç işsizliği ve istihdam olanaklarının azlığı, geçim sıkıntısı, umutsuzluk ve buna bağlı olarak ortaya çıkan psikolojik sorunlar, genç yoksulluğu, madde bağımlılığı, erken yaşta ve zorla evlendirilme, genç annelik, sosyal imkanlara erişimde yaşanan sıkıntılar, gençlerimizin siyasete katılımlarının çok sınırlı düzeyde kalması, gençlerin kamu harcamalarından çok düşük oranda pay almaları, sosyal devlet ilkesinin aksatılması, engelli gençlerin yaşadığı sorunlar, genç kadınların toplumda karşılaştıkları engeller, ülkemizde bölgeler arası kalkınma farklılıkları nedeniyle bazı bölgelerdeki gençlerimizin bu sorunlardan çok daha fazla etkileniyor olması, düşünce özgürlüğü alanında yaşadıkları baskılar gibi çok sayıda sorun üzerinde kapsamlı incelemeler yapılmalıdır.

Belirtilen tüm bu sorunlara ek olarak, ülkemizde 15 Temmuz 2016 akşamı gerçekleştirilen darbe girişimi toplumun tüm kesimlerini ve özellikle de gençlerimizi derinden etkilemiştir. Darbe girişimi sonrası örgütün beşeri ve maddi kaynak sağlayıcıları olarak nitelendirilen çeşitli okullar ve işyerleri kapatılmıştır. Fethullahçı Terör Örgütü (FETÖ)'yle ilişkili olduğu gerekçesiyle 1,043 özel öğretim kurumunun kapatılması, MEB personeli olan 15,200 öğretmenin görevden alınması, özel kurumlarda çalışan 21,000 öğretmenin lisansının iptal edilmesi eğitim sistemimizin ne durumda olduğunun bir göstergesidir.

Ayrıca 2010 KPSS sorularının Gülen Cemaati tarafından kendi üyelerine servis edildiği ve YGS'de şifre skandalı yaşandığı yönünde yapılan tüm uyarı ve şikayetlerin Hükümet tarafından yıllarca görmezden gelinmesi, binlerce gencimizin iş başvurularında haklarının gasp edilmesine neden olmuş ve gençlerimizde büyük bir hayal kırıklığı, umutsuzluk ve güvensizlik yaratmıştır. Bu hasarın gençlerimiz üzerinde kalıcı bir travmaya dönüşmemesi için acil önlemlerin vakit geçirilmeden alınması gerekmektedir.

Vizyoner ve sürdürülebilir bir gençlik politikasının eksikliği

2016 yılı itibarıyla, 78 milyon 741 bin 53 kişiden oluşan ülke nüfusumuzun % 24.33'ünü 15-29 yaş aralığındaki genç nüfus oluşturmaktadır. Ülkemiz, Avrupa Birliği üyesi ülkeler ile kıyaslandığında, 2015 yılı verilerine göre en fazla genç nüfusa sahip ülke konumundadır¹. Ancak ne yazık ki ülkemizde 14 yıllık tek başına AKP iktidarı boyunca vizyoner ve sürdürülebilir bir gençlik politikasının oluşturulamamış olması, gençlerimizin karşı karşıya kaldığı sorunların daha da derinleşmesine sebep olmuştur.

Oysa ki uluslararası kuruluşlar sürekli olarak gençlik ve eğitim programlarının önemine vurgu yaparak, ülkeleri bu yönde adım atmaya teşvik etmeye çalışmaktadır. Örneğin Birleşmiş Milletler, gençlere ve gençliğin gücüne büyük önem vermekte, sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmak için gelecek on yılların gençlerin eliyle yükseleceği bilinci ile hareket etmektedir². 2030 Ajandası'nın başarıya ulaşması için gençlerin etkin rol alması gerektiği savunulmaktadır.

Avrupa Birliği de gençlik politikalarını temel olarak üye ülkelerin yetki alanında görse de, Avrupa düzeyinde belirlenen ortak politika hedeflerine ulaşılabilmesi için gençlik alanında üye ülkeler arasında işbirliğinin geliştirilmesine önem vermektedir. Bu önem Avrupa 2020 Stratejisi³'nde de açıkça görülmektedir. "Youth on the move" projesi ile eğitim sistemlerinin performansını artırmak ve işgücü piyasasına gençlerin girişini kolaylaştırmak hedeflenmektedir.

AB Gençlik Stratejisi 2010 - 2018⁴ de gençlere eğitim ve iş hayatında daha fazla ve eşit fırsat sağlama ile sosyal hayata daha aktif katılımlarını cesaretlendirmeyi hedeflemektedir. AB Gençlik Stratejisi eğitim ve öğretim, istihdam ve girişimcilik, sağlık, katılım, gönüllü faaliyetler, sosyal içerme, gençlik ve dünya olmak üzere sekiz alanda girişimler uygulanmasını önermektedir.

Ancak ne yazık ki ülkemizde vizyoner ve sürdürülebilir bir gençlik politikasının varlığından söz etmek mümkün değildir. AKP tarafından küresel arenada gençlik politikası olarak öne sürülen Ulusal Gençlik ve Spor Politikası⁵ ise gençlerin sorunlarına gerçekçi çözümler bulmaktan çok uzak bir temenni belgesi niteliğindedir.

¹ <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=15975>

² <http://www.unep.org/documents.multilingual/default.asp?DocumentID=52&ArticleID=73&l=en>

³ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:EN:PDF>

⁴ http://ec.europa.eu/youth/policy/youth_strategy/index_en.htm

⁵ <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2013/01/20130127-8-1.pdf>

Sürdürülebilir ve gerçekçi bir gençlik politikasının yokluğu ülkemiz gençliğini küresel rekabette de geri plana atmaktadır. Gençlik Kalkınma İndeksi⁶'ne göre, Türkiye 170 ülke arasında 0.687 puan ile ancak 64. sırada yer alabilmektedir.

Genç işsizliği

TÜİK istatistiklerine göre, ülkemizde genç işsizliği %18.6'dır, yani her 5 gencimizden biri işsizdir⁷. OECD raporlarına göre ise ülkemizde 15-29 yaş arası gençlerin % 31.3'ü ne istihdam piyasasında yer almakta, ne eğitim görmekte ne de staj yapmaktadır. Türkiye ne yazık ki bu oran ile OECD ülkeleri içinde olumsuz bir liderliğe sahiptir.

Meclis Araştırma Hizmetleri Başkanlığı'nın derlediği verilere göre de, her 4 işsizden biri üniversite mezunudur. 2000 yılında 143,000 olan üniversite mezunu işsiz sayısı 2015'te 774,000'e çıkmıştır. Üniversiteli işsiz sayısındaki bu artış, gençlerimizde yoğun bir kaygı ve tedirginliğe sebep olmakta, toplum genelinde de işsizliğin yapısal bir sorun haline geldiğini göstermektedir.

Kamu personeli olarak görev alabilmek için KPSS'ye 2012 yılında 931.307 kişi girerken, aday sayısı 2014 yılında 1.128.032⁸'ye , 2016 yılında ise 1.231.479⁹'a yükselmiştir . Gençlerimiz özel sektörde istihdam imkanlarındaki daralma sebebiyle çareyi kamu sektöründe aramakta, ancak kadrolaşma ve alım yapılan kadroların azlığı sebebiyle bu çabaları da çoğu zaman karşılıksız kalmaktadır.

Genç yoksulluğu

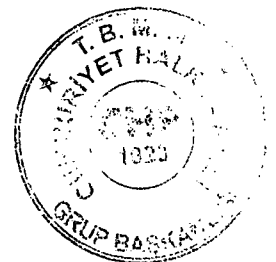
2013 yılında TÜİK tarafından yapılan *Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması* sonuçlarına göre de 15-29 yaş grubunda olan genç erkeklerin %22.3'ü, kadınların ise %24.6'sı yoksulluk riski altındadır. Özellikle terör ve çatışma bölgelerinde bu oranlar daha da derinleşmekte ve gençlerimiz toplumsal hayata eşit katılım konusunda daha yoğun bir mücadele vermek durumunda kalmaktadır. Terör örgütlerinin çeşitli yöntemlerle gençleri terörün birer ögesi haline dönüştürmek için çaba sarf ettiği göz ardı edilmemelidir. 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında Gülen cemaati üyelerinin, cemaatin kendilerine nasıl ulaştığına ilişkin açıklamaları da yoksulluk kıskacındaki çocuk ve gençlerin bu tür örgütlerin hedefinde olduğunu bir kez daha göstermiştir. Hükümet'in sosyal devlet ilkesini yok sayan tutum ve davranışları, ne yazık ki çocukları, gençleri ve ailelerini FETÖ ve benzeri örgütlerin kucağına itmektedir.

⁶ <http://www.youthdevelopmentindex.org/views/index.php#OVER>

⁷ <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=21577>

⁸ <http://www.osym.gov.tr/belge/1-5508/kamu-personel-secme-sinavi-kpss.html>

⁹ http://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2016/KPSS/2016-KPSS_LISANS_14072016.pdf

Madde bağımlılığı

Yaşadıkları sorunlar ve bunalım nedeniyle kendilerini umutsuz ve güvensiz hissedip, uyuşturucu kullanmaya başlayan çocuklarımızın ve gençlerimizin sayısı ne yazık ki ürkütücü boyutlara ulaşmıştır. Uzmanlar uyuşturucuya başlamanın 10 yaşına kadar düştüğü konusunda aileleri uyarmaktalar. Sağlık Bakanlığı verilerine göre 2009-2014 yılları arasında madde bağımlılığı tedavisi gören kişi sayısı 1,182,505'tir. Emniyet Genel Müdürlüğü'nün hazırladığı, "2014 Türkiye Uyuşturucu Raporu"¹⁰ da, uyuşturucu kullanımının ve madde bağımlılığın gençlerimiz için ne denli büyük bir tehlike olduğunu ortaya koymaktadır. Rapora göre uyuşturucu madde kaynaklı ölüm vakaları en çok 15-29 yaş arasında yaşanmaktadır.

Engelli gençlerin sorunları

Sorunları üzerinde detaylı bir analiz ve çözüm odaklı bir çalışma gerçekleştirilmesi gereken bir alt gençlik grubu da engelli gençlerdir. Hükümet tarafından görmezden gelinen engelli vatandaşlarımıza yönelik kapsamlı bir çalışma yürütülmediği için toplum genelinde engelli gençlerin sayısı ve dağılımına yönelik de güncel ve güvenilir veriler bulunmamaktadır. Ancak genç vatandaşlarımızın yaşadığı sorun ve sıkıntıları engelli gençlerin daha ağır koşullarda yaşadığını kabul edebiliriz. Eurostat verilerine göre¹¹ Türkiye'de engellilerin eğitim ve öğretime katılım oranı %1.7 iken, AB-28 ortalamasında her 100 engelliden 6.9'u eğitim-öğretim imkanı bulmaktadır. Eğitim süreçlerinden dışlanan gençler bağlantılı olarak istihdamdan, sosyal ve siyasal katılımdan da mahrum kalmaya zorlanmaktadır.

Kamu harcamalarında gençlere ayrılan pay

2014 yılında İstanbul Bilgi Üniversitesi tarafından yapılan bir çalışma gençlerin kamu harcamalarında neredeyse yok sayıldığını ortaya koymuştur. Çalışmaya göre, nüfusun %17'sini oluşturan 15-24 yaş arasındaki gençler için yapılan harcamalar, Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'nın sadece % 0.42'sidir. Türkiye'de tüm eğitim düzeylerindeki eğitim kurumlarına GSYİH'nın % 4'unu harcamaktadır. Bu da OECD ortalaması olan %6'nin altında bir orandır. Eğitim harcamaları, Türkiye'nin toplam kamu harcamalarının %11'ini kapsamaktadır. Bu alanda OECD ortalaması ise %13'tür¹².

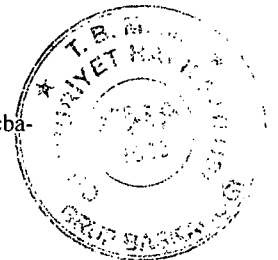
Gençler ve siyaset

Ülkemizde karar alma mekanizmalarında gençlerin temsiliyeti de ne yazık ki yeterli seviyede değildir. Yaş ortalamasının 50 olduğu TBMM'de, genç milletvekili oranı yalnızca % 1.6'dır. Oysa ki gençlerin siyasette karar alma mekanizmalarında yön verici olarak yer alabilmesi

¹⁰ http://www.kom.pol.tr/tubim/SiteAssets/Sayfalar/T%C3%BCrkiye-Uyu%C5%9Fturucu-Raporu/TUBIM%202014%20TURKIYE%20UYUSTURUCU%20RAPORU_TR.pdf

¹¹ <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/6181592/3-02122014-BP-EN.pdf/aefdf716-f420-448f-8c8a-893e90e6b460>

¹² <http://www.oecd.org/edu/Turkey-EAG2014-Country-Note.pdf>

büyük önem taşımaktadır. Gençlerimizin siyasete olan ilgileri ve siyasetçilere duydukları güven de ülkemizde ne yazık ki sınırlı kalmaktadır.

Sonuç

Bu araştırma önergesi ile hedeflenen gençlerimizin mevcut karamsarlık duygusundan sıyrılarak, yarınlara emin adımlarla ilerleyebilecekleri bir ortamın hazırlanması amacı ile sorunların ve bu sorunlara yönelik çözümlerin Meclis çatısı altında konuşulması, araştırılması ve tespit edilebilmesi için bir araştırma komisyonunun kurulmasıdır. Bugüne kadar Meclis çatısı altında gençlerin sorunlarına yönelik kapsamlı çalışma yapan bir araştırma komisyonunun kurulmamış olması önemli bir eksikliktir ve bu konuda tüm partiler bir araya gelerek ivedilikle bir çalışma başlatmalıdır.

(Özet)

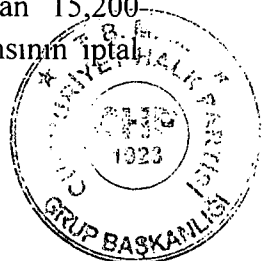
GEREKÇE

Bilindiği üzere, 1999 yılından beri her yıl 12 Ağustos tarihi Uluslararası Gençlik Günü olarak kutlanmakta ve gençlerin sorunları ile ilgili farkındalık yaratılması konusunda çalışmalar yürütülmektedir.

Nüfusunun % 41.1'ini çocukların ve gençlerin oluşturduğu ülkemizin dünyada ve bulunduğu bölgede teknolojik üstünlük yakalayabilmesi, demokrasimizin sağlıklı bir yapıda işlerliğe kavuşabilmesi ve gerek sanayileşmede gerekse ekonomide güçlü bir konuma gelebilmesi için gençlerimizi eğitimde, sosyal, kültürel ve sportif alanda güçlü donanıma sahip nesiller olarak geleceğe hazırlamalıyız. Yarının karar alıcıları ve ülkemizin en önemli beşeri kalkınma unsuru olan çocuklarımızı ve gençlerimizi bugünkü eğitim sistemiyle plansız, hedefsiz, iddiasız, eleştirel bakış açısından ve yaratıcı güçten yoksun, sorgulamayan, çok yönlü düşünmeyen, araştırmayan, okuma alışkanlığı yetersiz, analiz ve sentez yeteneğinden yoksun bir nesil olarak yetiştirirsek, geleceğimize güvenle bakabilmek ve kayıp yılları telafi etmek mümkün olamayacaktır. Bugün gençlerimizin terör örgütlerinin, uyuşturucu tacirlerinin ve sapkın ideolojilerin tuzağına kolayca düşmesinde de mevcut eğitim sistemimizin rolü yadsınamaz.

Vizyoner ve sürdürülebilir bir gençlik politikasının yokluğu, okul öncesi dönemden yüksek öğretime varıncaya kadarki dönemde araştırmacı ve yaratıcı düşünceyi yok eden ezberci ve tekdüze eğitim sistemimizdeki sorunlar nedeniyle gençlerimizin kendilerini geleceğe ve teknolojik çağa uygun bir şekilde hazırlayamamaları, sınav sistemindeki sorunlar sebebiyle istemedikleri ve yaratıcı olamayacakları bölümlerde okumak zorunda kalmaları ve sonrasında ortaya çıkan mesleki memnuniyetsizlik, yurtların yetersiz ve güvensiz olması, genç işsizliği ve istihdam olanaklarının azlığı, geçim sıkıntısı, umutsuzluk ve buna bağlı olarak ortaya çıkan psikolojik sorunlar, genç yoksulluğu, madde bağımlılığı, erken yaşta ve zorla evlendirilme, genç annelik, sosyal imkanlara erişimde yaşanan sıkıntılar, gençlerimizin siyasete katılımlarının çok sınırlı düzeyde kalması, gençlerin kamu harcamalarından çok düşük oranda pay almaları, sosyal devlet ilkesinin aksatılması, engelli gençlerin yaşadığı sorunlar, genç kadınların toplumda karşılaştıkları engeller, ülkemizde bölgeler arası kalkınma farklılıkları nedeniyle bazı bölgelerdeki gençlerimizin bu sorunlardan çok daha fazla etkileniyor olması, düşünce özgürlüğü alanında yaşadıkları baskılar gibi çok sayıda sorun üzerinde kapsamlı incelemeler yapılmalıdır.

Belirtilen tüm bu sorunlara ek olarak, ülkemizde 15 Temmuz 2016 akşamı gerçekleştirilen darbe girişimi toplumun tüm kesimlerini ve özellikle de gençlerimizi derinden etkilemiştir. Darbe girişimi sonrası örgütün beşeri ve maddi kaynak sağlayıcıları olarak nitelendirilen çeşitli okullar ve işyerleri kapatılmıştır. Fethullahçı Terör Örgütü (FETÖ)'yle ilişkili olduğu gerekçesiyle 1,043 özel öğretim kurumunun kapatılması, MEB personeli olan 15,200 öğretmenin görevden alınması, özel kurumlarda çalışan 21,000 öğretmenin lisansının iptal edilmesi eğitim sistemimizin ne durumda olduğunun bir göstergesidir.

Ayrıca 2010 KPSS sorularının Gülen Cemaati tarafından kendi üyelerine servis edildiği ve YGS'de şifre skandalı yaşandığı yönünde yapılan tüm uyarı ve şikayetlerin AKP Hükümetleri tarafından yıllarca görmezden gelinmesi, binlerce gencimizin iş başvurularında haklarının gasp edilmesine neden olmuş ve gençlerimizde büyük bir hayal kırıklığı, umutsuzluk ve güvensizlik yaratmıştır. Bu hasarın gençlerimiz üzerinde kalıcı bir travmaya dönüşmemesi için acil önlemlerin vakit geçirilmeden alınması gerekmektedir.

Bu araştırma önergesi ile hedeflenen gençlerimizin mevcut karamsarlık duygusundan sıyrılarak, yarınlara emin adımlarla ilerleyebilecekleri bir ortamın hazırlanması amacı ile sorunların ve bu sorunlara yönelik çözümlerin Meclis çatısı altında konuşulması, araştırılması ve tespit edilebilmesi için bir araştırma komisyonunun kurulmasıdır. Bugüne kadar Meclis çatısı altında gençlerin sorunlarına yönelik kapsamlı çalışma yapan bir araştırma komisyonunun kurulmamış olması önemli bir eksikliktir ve bu konuda tüm partiler bir araya gelerek ivedilikle bir çalışma başlatmalıdır.

